

mania

klassiek

LUISTERTRIP:

Daria van den Bercken

HÄNDEL – SUITES FOR KEYBOARD

Die Zauberflöte

W.A. Mozart

EEN VAN DE GROOTSTE
SUCCESSEN UIT DE
OPERAGESCHIEDENIS

Die Zauberflöte is verreweg de vrolijkste opera van Mozart.

Het combineren van tegenstrijdig lijkende aspecten als ernst en vreugde, filosofie en fabel maakt van Die Zauberflöte – Mozarts wereldlijke zwanenzang – een fris en altijd actueel stuk. Die Zauberflöte in regie van de sterk visueel ingestelde Simon McBurney schept hoge verwachtingen. Het orkest maakt – op het toneel geplaatst – deel uit van de encensering, en ook de technische grenzen van het theater worden opgezocht. Zo zal een deel van het podium omhoog en omlaag bewegen. Het belooft voor oor én oog een levendig spektakel te worden!

W.A. Mozart
Die Zauberflöte
6 t/m 30 december 2012
Het Muziektheater
Amsterdam
Reserveren: www.dno.nl

Instrumentaal **LUISTER TRIP**

BACH/GLASS – GOLDBERG/ METAMORPHOSIS

Marcel Worms (piano)

Zefir – ZEF 9629 [3017840]

Verschillen tussen Bach en Glass vallen erg mee, stelt Marcel Worms op zijn meest recente album. Zowel Bach als Glass gaan uit van minimale middelen om een maximaal expressief resultaat te bereiken. Bach heeft nooit voor mogelijk gehouden dat zijn Goldberg variaties één van de pijlers van de Westerse klassieke muziek zou worden. Het spel van Worms in zowel de Goldberg Variaties als in Glass' Metamorphosis, is transparant en subliem. Naast het uitstekende pianospel valt het ontwerp van het album op, met veel informatie over deze werken. (WZ)

BACH – VIOOLCONCERTEN

Vesko Eschkenazy (viool), Alexei Ogrintchouk (hobo), Concertgebouw Chamber Orchestra

Pentatone Classics – PTC5186460 [2974091]

Breng een aantal muzikanten van 's werelds beste orkest (KCO) samen, plaats kamermuziek op de lessenaars van de beste componist (Bach) ooit en kies voor een locatie (kerk) waar deze muziek het beste tot zijn recht komt. Het resultaat: één van de beste klassieke uitgaven van dit jaar. Het Concertgebouw Chamber Orchestra bestond dit voorjaar 25 jaar en viert dit ondermeer met deze magnifieke cd. Het geluid is superieur (SACD) en het is met name in de snelle delen van de vioolconcerten echt genieten geblazen: Bach swingt! Betere kwaliteit dan dit zult u niet vinden. (JJ)

WAGHALTER – VIOLIN MUSIC

Irmira Trynkos (viool), Royal Philharmonic Orchestra, Alexander Walker

Naxos – 8.572809 [3006677]

Hoewel de in 1881 in Polen geboren Ignatz Waghalter een tijdgenoot van Alban Berg was, heeft zijn muziek meer gemeen met de lyrische kant van Brahms en Schumann, zoals duidelijk te horen is op dit prachtige album met naast een indrukwekkend vioolconcert een fraaie vioolsonate. Repertoire dat een nieuw én groot publiek verdient. (HDr)

HÄNDEL – SUITES FOR KEYBOARD

Daria van den Bercken (piano)

Sony Classical – 88765 418832 [3016527]

De klavecimbelsuites van Händel hoor je veel te weinig, vindt Daria van den Bercken. De jonge Nederlandse pianiste won al tweemaal de Publieksprijs van Het Debuut, het vriendenkransconcours van het Concertgebouw én ontving voor dit project de Amsterdamprijs 2012; de meest prestigieuze kunstprijzen van de hoofdstad. Moderne opnames van Händels klaviermuziek zijn schaars en Van den Bercken laat horen dat ze ook gespeeld op een piano een grote rijkdom bieden: "Er is een aanstekelijke lichtheid in deze muziek maar tegelijkertijd klinkt er ook melancholie en berusting in door." Dat wil zij met iedereen delen, en daar Händel de suites voor gebruik in huiselijke kring schreef, speelde zij niet alleen in zalen als De Doelen en het Concertgebouw, maar ook in haar eigen woonkamer, die van Maarten 't Hart en op meer ongebruikelijke plaatsen als hoog in de lucht in Sao Paulo, in poptempel Paradiso en op een trailer, spelend en rijdend door de stad. (HDr)

SOUNDTRACK "AMOUR"

Virgin Classics – 404 1562 [2987126]

en

LE BOEUF SUR LE TOIT

Virgin Classics – 440 7372 [2990461]

Alexandre Tharaud (piano)

De Franse pianist Alexandre Tharaud wordt alom geprezen om zijn vertolkingen van Bach, Scarlatti en Chopin. Deze keer treedt hij twee keer buiten zijn eigen cirkel door met zijn muzikale vrienden de sfeer van de swingende jaren twintig in cabaretrestaurant Le Boeuf sur le toit op te roepen. Een veelzijdig album waarmee hij zijn vioolspelende grootvader eert. In de met de Gouden Palm 2012 bekroonde film Amour van Michel Haneke speelt Alexandre Tharaud zichzelf. Hij is de beste leerling van een befaamd muziekdocentenechtpaar, dat de nodige problemen van hun hoge leeftijd ondervindt. Tharaud speelt subliem werken van Duitse meesters: Schubert, Beethoven en de bewerking die Busoni van Bachs Ich ruf zu Dir, Herr Jesu Christ maakte. Een ontroerend, angstaanjagend drama op de juiste toonhoogte van intelligentie en inzicht. Op de cd staat aanvullende muziek van Schubert en Beethoven, alsmede twee dialogen uit de film. De film is vanaf medio november in de bioscoop te zien. (WZ)

ITZHAK PERLMAN – A PORTRAIT

Itzhak Perlman (violin)

EMI Classics – 941 1942 (2cd+2dvd) [3011336]

Itzhak Perlman (1945) ontdekte de viool al in zijn vierde levensjaar. Door zijn charme, beminlijkheid, humor en talent wordt hij gekoesterd door het publiek over de hele wereld. Perlman speelt op de Soil Stradivarius 1714, die voorheen aan Yehudi Menuhin behoorde. De grote vioolconcerten (Bach, Vivaldi en Bruch) vormen de kern van deze uitgave, die varieert van barokrepertoire tot hedendaagse muziek. Boeiende stukken van Tartini, Paganini en Joplin in samenwerking met Daniel Barenboim en André Prévin. Zijn interpretaties en virtuositeit zijn onweerstaanbaar. De twee dvd's bij de luxe-edition bevatten een documentaire van het eerste bezoek van Perlman aan Moskou en Leningrad in 1990 en een weergave van een recital in Moskou in dat jaar. (JJ)

THE CHOPIN ALBUM

Lang Lang (piano)

Sony Classical – 88725 449602 (cd+dvd) [2994320]

Afgelopen zomer vierde Lang Lang zijn dertigste verjaardag. Eén van de eerste stukken die hij als vijfjarige leerde is Grande Valse brillante van Chopin, dat uiteraard op dit album (cd en dvd) niet ontbreekt. Zijn doorbraak kwam achttien jaar geleden bij een

competitie voor Jonge Pianisten in Ettlingen, waar hij Etude nummer vijf opus tien met veel enthousiasme speelde. Op de cd staat een nieuwe opname van de Etudes opus 25 gevolgd door enkele Nocturnes, de grande Polonaise en de Minutenwals. Op de dvd vertelt Lang Lang zijn persoonlijke verhaal en de rol die Chopin in zijn leven speelt, aangevuld met opnamen van zijn eerste optredens in Ettlingen en Sendai, alsmede van de afgelopen jaren waarbij Lang Lang soms als een heus popidool warm wordt onthaald. Een prachtig album van het Chinese fenomeen. (WZ)

BEETHOVEN/NIEUWENHUIZEN – FANTASIA SONATA

Martin Oei (piano)

Zefir – ZEF 9631 [3017835]

Het grappig is dat van Beethoven meer onvoltooiden werken dan voltooide werken bewaard zijn gebleven. Cees Nieuwenhuizen reconstrueerde een driedelige sonateschets uit 1792, de Fantasia Sonata. Op 21 oktober 2012 speelde de zestienjarige Martin Oei voor het eerst dit werk in de Kleine Zaal van het Concertgebouw. Het programma bestaat verder uit Sonate 17 en een nieuwe versie van Für Elise. Voorts speelt Oei de vijfde sonate van Nieuwenhuizen Vuur in sneeuw, dat zowel uitbundige als ingetogen momenten kent. Een boeiend album met het veelbelovende talent Martin Oei en een uitvoerige toelichting van Cees Nieuwenhuizen over zijn reconstructie. (WZ)

BEETHOVEN – SYMPHONIES 5 & 7

Orchestre Révolutionnaire et Romantique, John Eliot Gardiner

SDG – SDG717 [2996133]

Twintig jaar geleden maakte de complete Beethoven-cyclus van John Eliot Gardiner grote indruk. Voor een korte tournee keerde Gardiner vorig jaar terug naar de vijfde en zevende symfonie, en het optreden in Carnegie Hall werd vastgelegd door het radiostation WQXR. Gelukkig verschijnt die opname nu ook op Gardiners eigen SDG-label, want zo vurig hoor je deze bekende werken zelden. De tempi zijn nog altijd aan de hoge kant, maar Gardiner en zijn orkest schuwen de rauwe kantjes van de zevende niet en het spelplezier in de vijfde spat uit de speakers. (HDr)

MAGNANI – DIVERTIMENTO NOS. 1 AND 2

Sergio Bosì (klarinet), Riccardo Bartoli (piano)

Naxos – 8.572890 [3006696]

De werken van de Italiaanse leraar, klarinettist en componist Aurelio Magnani vragen een grote beheersing van de klarinet. Niet vreemd voor een man die in zijn dagen een groot solist was en wordt beschouwd als de vader van de moderne Italiaanse klarinetschool. Zijn methode voor de klarinet wordt nog steeds gebruikt op de conservatoria in Italië en daarbuiten. Op deze cd werken voor klarinet en piano, uitgevoerd door Sergio Bossi en Riccardo Bartoli, die hun vakmanschap volop tonen. (PS)

HUMMEL – PIANO CONCERTOS

Alessandro Commellato (fortepiano), Solamente Naturali, Didier Talpain

Brilliant Classics – 94338 [3003975]

Op deze uitgave staan pianoconcerten van Hummel zoals ze geklonken moeten hebben in de tijd dat ze geschreven zijn. Geschreven voor de fortepiano, de voorloper van de moderne piano, met merken als Cristofori, Erard en Stein. Voor dit instrument componeerde Hummel, maar ook Mozart, bij wie Hummel les kreeg. Alessandro Commellato speelt met verve de werken op een Böhm en een Pleyel, begeleid door Solamente Naturali. Hummels muziek is vrolijk en onderhoudend, waarmee hij tijdens zijn leven zijn virtuositeit kon tonen als een van de beste pianisten. (PS)

LA PORTE DE FÉLICITÉ, CONSTANTINOPE 1453

Douce Mémoire & Ensemble Kudsi Erguner, Denis Raisin Dadre

Zigzag – ZZT314 [3009804]

Constantinopel 1453 staat centraal op deze prachtige uitgave waar het Franse Douce Mémoire en het Turkse Ensemble Kudsi Erguner elkaar ontmoeten. Zoals in het Ottomaanse Rijk oost en west naast elkaar konden bestaan in een stad, zo laten beide gezelschappen die tijd herleven en maken er een bijzonder geheel van. Melodieën van Dufay en Binchois klinken naast muziek van de Derwisjen en klanken van de ney, de qanoun en de oed. Het is aardig om de verschillen te ontdekken van de muziek die vijf tot zes eeuwen geleden zo dicht bij elkaar heeft geklonken. (PS)

MAHLER – SYMFONIEËN/DAS LIED VAN DER ERDE

Solisten, Koor, Koninklijk Concertgebouworkest, diverse dirigenten

RCO – 12101 (11dvd) [3002130]

Rondom het dubbele Mahlerjaar 2010/2011 voerde het Koninklijke Concertgebouworkest met veel succes alle tien symfonieën en Das Lied van der Erde onder leiding van topdirigenten en topsolisten van Mahler uit. Van deze historische concerten zijn opnamen gemaakt, die nu op dvd en Blu-Ray verkrijgbaar zijn. Mahler – in zijn tijd zelf een topdirigent – heeft zelf in deze zaal enkele van zijn symfonieën uitgevoerd. Een prachtige gouden box aan de vooravond van het 125-jarig jubileum van dit toporkest dat de Mahlertraditie met verve in stand houdt. (WZ)

CONCERT AT THE HAPSBURG COURT**Ensemble Stravaganza***Aparté – AP041 [2996128]*

Ensemble Stravaganza is een jong barokensemble dat rond twee muzikanten Domitille Gilon (viool) en Thomas Soltani (klavecimbel) is samengesteld. Alle vijf leden hebben hun opleiding genoten aan de beste conservatoria in Europa. Wij worden hier getraakteerd op zeventiende eeuwse muziek zoals deze destijds met veel passie werd uitgevoerd aan het Habsburgse Hof. Dit fraaie album bevat juwelen uit deze tijd met werken van Schmelzer, Biber, Walther en Froberger. Stravaganza speelt deze muziek met dezelfde passie en vooral ook met kennis van zaken van de uitvoeringspraktijk. Curieus voor een klassieke uitgave: bij track 6 ziet een verborgen track. Grappig! (JJ)

MOZART – THE FLUTE QUARTETS**Marieke Schneemann (fluit), Rubens Quartet***RQ2012-02 [3011186]*

Het in 2000 opgerichte Rubens Quartet bekroont de samenwerking met fluitiste Marieke Schneemann met een opname van de vier fluitkwartetten van Mozart. In 1778 besluit Mozart het eerder geschreven hoboconcert KV 314 van C naar D te transponeren om de fluit wat meer vuurwerk te gunnen. Dit resulteerde in het fluitconcert KV 285. Een ander hoogtepunt op dit mooie album is het tweede gedeelte van het concert KV 285b. Variaties op een thema met die zo herkenbare Mozart-loopjes. De uitvoerenden spelen overtuigend met aandacht voor het bij het Mozart repertoire noodzakelijke detail. (JJ)

ÉTERNAL MAURICE ANDRÉ**Maurice André (trompet), diverse uitvoerenden***EMI Classics – 704 9512 (13cd) [2985629]*

Maurice André (1933-2012) is een Franse trompettist die in de jaren zeventig en tachtig triomfen vierde met zijn gouden trompetspel. De bescheiden mijnwerkerszoon trad met talloze bekende collega's en vooraanstaande orkesten op. Hij maakte een serie opnamen van barokmuziekwerken op piccolotrompet en speelde veel transcripties van hobo, fluit, zang en strijkwerken, die voor hernieuwde aandacht voor barokmuziek zorgde. In deze box zijn alle opnamen verzameld die hij opnam, ook muziek uit musicals uit

de jaren vijftig en zestig. In zijn laatste opnamen uit 1997 keert hij terug naar de roots met sublieme jazzy klanken. Een schitterend tijdsdocument. (WZ)

MÜLLER – SOUVENIR DE DOBBÉRIAN**Friederike Roth (klarinet), diverse uitvoerenden***Naxos – 8.572885 [3006451]*

Een cd met virtuoze kamermuziek voor de klarinet geschreven door een klarinetvirtuoos. Iwan Müller werd geboren in Talinn (Estland). Hij wijdde zijn leven lang aan het ontwikkelen en spelen van de klarinet. Hij verbeterde het instrument tot zijn moderne vorm. Van de ruim honderd werken die hij schreef, wordt hier een aantal gespeeld in verschillende samenstelling: twee kwartetten, vier duo's voor klarinet en piano en een werk voor piano en twee klarinetten. (PS)

POULENC – OEUVRES COMPLÈTES**Diverse uitvoerenden***EMI Classics – 972 1652 (20cd+boekje 148 p) [3001286]*

Voor de vijftigste sterfdag van François Poulenc (30 januari 2013) brengt EMI al zijn werken op twintig cd's uit. Poulenc – die wordt geroemd om zijn melodieuze composities – schreef gedurende zijn 45-jarige loopbaan pianowerken, kamermuziek, orkestwerken, koorwerken, ballet en opera, waaronder menig religieus koorwerk. Veel van de uitvoerenden, zoals Pierre Bernac en Denise Duval, hebben met Poulenc gewerkt. In het goed gedocumenteerde boekje wordt elk van de 145 werken beschreven. Een boeiend doosje met verrassende ontdekkingen. (WZ)

PROKOFIEV – THE 2 VIOLIN CONCERTOS**Arabella Steinbacher (viool), Russian National Orchestra, Vasily Petrenko***Pentatone Classics – PTC5186395 [2974082]*

Vasily Petrenko heeft niet alleen opvallende cd's in Liverpool opgenomen, maar ook als gastdirigent bij andere grote orkesten, zoals hier met het Russisch Nationaal Orkest. Tussen de twee vioolconcerten van Prokofiev, geschreven in 1917 en 1935, zit een wereld van verschil, maar beide werken tonen een melodieuze kant die uitstekend past bij het warme geluid zonder al te veel vibrato van Arabella Steinbacher. Haar eerdere albums met vioolconcerten van Bartók, Dvorák en Szymanowski werden al bekroond en dat lot verdient ook deze cd. (HDr)

RACHMANINOV – SYMPHONY 2/DANCES**Royal Liverpool Philharmonic Orchestra, Vasily Petrenko***EMI Classics – 915 4732 [2996891]*

Vasily Petrenko vervolgt zijn alom geprezen opname van Rachmaninovs derde symfonie met een al even indrukwekkende tweede. Hoewel het sentimentele adagio vaak bekritiseerd is, bevat deze symfonie vele fraaie passages, zeker in het tweede deel en de spetterende finale. Petrenko koppelt de tweede symfonie aan de dansen uit Rachmaninovs eerste opera Aleko met duidelijke verwijzingen naar Carmen en invloeden van zigeunermuziek. Opvallend is de rijke strijkersklank van het Royal Liverpool Philharmonic, dat sinds het aantreden van Petrenko zich meer een meer toelegt op dit repertoire. (HDr)

RODGERS & HAMMERSTEIN AT THE MOVIES**Solisten, The John Wilson Orchestra & Maida Vale Singers, John Wilson***EMI Classics – 319 3012 [3007251]*

Het programma met werken van Rodgers & Hammerstein was tijdens de BBC Proms zo'n doorslaggevend succes, dat een cd-registratie niet uit kon blijven. In de Abbey Road studio krijgen Wilson en zijn orkest hulp van onder andere Sierra Boggess en Joyce DiDonato en klassiekers als I'm gonna wash that man right outa my hair en I have confidence (uit de Sound of Music) zijn simpelweg onweerstaanbaar en maken duidelijk dat huidige musicalcomponisten veel kunnen leren van dit illustere duo uit de vorige eeuw. (HDr)

TERPSICHORE – MUSE OF THE DANCE**Capriccio Stravagante Renaissance Orchestra, Skip Sempé***Paradizo – PA0011 [3001492]*

De Duitse muziektheoreticus en componist Michael Praetorius verzamelde, bewerkte en bundelde dansen onder de naam van een van de negen Griekse muzen Terpsichore: zij die graag danst. Deze dansen worden gecombineerd met dansen van de lang vergeten Engelsman William Brade, die het grootste deel van zijn leven aan de hoven in Duitsland werkzaam was. Het Capriccio Stravagante Renaissance Orchestra onder leiding van zijn oprichter Skip Sempé speelt strak en met veel expressie. De prima geluidsopname geeft een extra dimensie aan deze dansmuziek uit de zeventiende eeuw. (PS)

'THE MUSIC I LOVE'**Rachel Podger (violin), diverse uitvoerenden***Channel Classics – CCS SEL 6212 (2cd) [3019747]*

Rachel Podger (1968) wordt beschouwd als een van de beste Engelse violisten, vooral om haar vertolkingen uit het barokrepertoire. Terugblikkend op haar dertigjarige carrière heeft Rachel een compilatie van haar favoriete opnamen samengesteld. Dit heeft geresulteerd in een prachtige dubbel-cd met concerten, sonates en variaties op thema's van Haydn, Vivaldi, Bach en Rameau. Tal van bekende namen begeleiden Rachel, zoals Trevor Pinnock, Brecon Baroque en Holland Baroque Society. Een mooi overzicht van deze getalenteerde violiste. (JJ)

THE OTHER WAGNER**Symphonic, vocal and Piano Music***EMI Classics – 705 5142 (3cd) [3005114]*

Volgend jaar is het tweehonderd jaar geleden dat Richard Wagner geboren werd. Aan de opera's dankt Wagner zijn faam en hij componeerde zeer weinig buiten dat genre. Op drie schijven vinden we hier 'de andere Wagner', waarvan de Siegfried-idylle voor strijkers en de vijf Wesendonck-liederen het bekendst zijn. Daarnaast een incomplete symfonie in, een handvol liederen, een curieuze pianosonate en enkele gelegenheidsstukken. Opzienbarend is de cantate Das Liebesmahl der Apostel, in 1843 geschreven voor maar liefst twaalfhonderd koorzangers en honderd muzikanten waardoor er geen ruimte meer voor publiek was – ook in zijn gelegenheidswerk liet Wagner zich niet hinderen door praktische zaken. (HDr)

YOURI EGOROV – A PORTRAIT**Youri Egorov (piano)***EMI Classics – 978 7272 (2cd+dvd) [2996499]*

Volgend jaar is het vijfentwintig jaar geleden dat de Russisch-Nederlandse pianist Youri Egorov op jonge leeftijd overleed. Nog steeds wordt er met bewondering aan hem gedacht en Jan Brokken schreef een prachtig boek over hun vriendschap. In het huis van de dichter. Eerder verscheen al een 7cd-box met Egorovs opnamen, maar een mooie selectie is hier te vinden: preludes van Debussy, nocturnes van Chopin en Kreisleriana van Schumann. Als bonus een dvd met fragmenten uit de film die Eline Flipse over Egorov maakte. Een indrukwekkend overzicht in beeld en geluid. (HDr)

DVORAK – SYMPHONY 9/CELLO CONCERTO

Mario Brunello (cello), Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia, Roma, Sir Antonio Pappano

EMI Classics – 914 1022 (2cd) [2999204]

Dvorák schreef zijn negende symfonie na een reis door Amerika. Hij gebruikte in de symfonie geen Amerikaanse melodieën, maar volksmuziek uit zijn eigen land, hooguit ritmisch beïnvloed door muziek uit de nieuwe wereld. Het werk was meteen een

doorslaand succes en behoort samen met het celloconcert tot Dvorák's geliefde werken. Ze worden maar zelden gecombineerd, reden voor Antonio Pappano dat juist wel te doen op tournee met zijn Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia. Het celloconcert horen we in de weinig gespeelde eerste versie, hier ietwat afstandelijk gespeeld door Mario Brunello. Het orkest is echter in topvorm en de kwaliteit van de live-opname is uitstekend. (HDr)

Vocaal

BACH & LUTHER

Musica Amphion, Gesualdo Consort Amsterdam, Pieter-Jan Belder

Etcetera – KTC 1442 (boek + cd) [2990173]

Musica Amphion en het Gesualdo Consort Amsterdam bieden niet de zoveelste opname van beroemde orgelwerken of cantates, maar plaatsen die in een duidelijke liturgisch-muzikale context. Niet alleen door een fraai boekwerk met een heldere en uitvoerige toelichting, maar vooral door een dienst samen te stellen zoals die daadwerkelijk ooit geklonken zou kunnen hebben. De gekozen werken benadrukken stuk voor stuk de band die Bach met Luther voelde. Het orgel fungeert hier als continuo en iedere vocale partij wordt door een enkele solist gezongen. Een prachtige uitgave. (HDr)

MAYR – GIOAS

Bavarian State Opera Chorus, Simon Mayr Choir, Simon Mayr Ensemble, Franz Hauk

Naxos – 8.572710-11 (2cd) [2986003]

Mayr – Ariadne on Naxos

Simon Mayr Choir, Simon Mayr Ensemble, Franz Hauk
Naxos – 8.573065 [3006449]

In zijn eigen tijd was Simon Mayr (1763-1845) een zeer geliefde componist; hij werd alom beschouwd als de grote rivaal van Beethoven. Mayr was echter minder revolutionair, maar dat hij ten onrechte grotendeels is

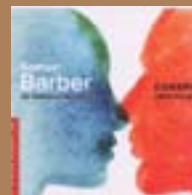
vergeten, lieten dirigent Franz Hank en het Mayr koor en ensemble al eerder horen. Nu verschijnen vrijwel gelijktijdig fraaie opnames van de cantate Arianna in Nasso (geschreven voor de beroemde sopraan Isabella Colbran, nog voordat zij de muze van Rossini werd) en het oratorium Gioas. Hoewel Mayr in Duitsland is geboren, bracht hij het grootste deel van zijn leven in Italië door en zijn invloed op latere componisten als Donizetti is duidelijk hoorbaar. (HDr)

DELIUS – APPALACHIA/SEA DRIFT

Leon Williams (bariton), The Master Chorale of Tampa Bay, The Florida Orchestra, Stefan Sanderling

Naxos – 8.572764 [3006443]

Frederick Delius verhuisde naar de Verenigde Staten om vervolgens via Duitsland en Engeland in Frankrijk te belanden. Uit zijn Amerikaanse periode stammen deze twee werken. Centraal thema in beide werken is scheiding. Appalachia, dat in de titel verwijst naar heel Noord-Amerika, is gebaseerd op de muziek van een negrospiritual. Sea Drift is de muzikale vertolking van een gedicht van Walt Whitman. Delius' mystieke klanken worden door de Amerikaanse uitvoerenden fraai neergezet. Het koor geeft kleur aan de weemoed en het (onvervulde) verlangen. De bariton Leon Williams is een uitstekende zanger/verteller. (PS)

BARBER – AN AMERICAN ROMANTIC

Chamber Orchestra, Conspirare & Company of Voices, Craig Hella Johnson

Harmonia Mundi – HMU 807522 [2972474]

Het kamerkoor Company of Voices verrast op dit album met vocale werken van Samuel Barber. Naast het geliefde en bekende Agnus Dei maar liefst twee wereldpremières, beide nieuwe bewerkingen van Robert Kyr voor koor en (kamer)orkest. Het Easter Chorus uit 1965 klinkt nog altijd vertrouwd, maar de aangrijpende cyclus The Lovers (op teksten van Pablo Neruda) wint enorm aan dramatische zeggingskracht, niet in de laatste plaats door bariton David Farwig. Maar ook in de andere werken laat het 36-koppige koor een warm en hecht geluid horen, dat moeiteloos de kleinste nuances in tekst niet alleen verklankt maar ook daadwerkelijk betekenis geeft. Indrukwekkend. (HDr)

DEBUSSY/FAURÉ/SCHUBERT – THE SEA

Henk Neven (bariton), Hans Eijsackers (piano)

Onyx - ONYX4102 [3014287]

Bariton Henk Neven is zeker in Nederland geen onbekende. Niet voor niets ontving hij vorig jaar de Nederlandse Muziekprijs. Bij De Nederlandse Opera maakte hij al in verschillende rollen indruk, en ook buiten de landgrenzen maakt hij furore. Neven is echter ook een begenadigd liederenzanger, zo bleek al uit het met veel lof ontvangen eerste recitalalbum Auf einer Burg met werken van Schubert en Loewe. Dat album nam Neven op in het Britse Suffolk, en daar vond hij de inspiratie voor dit album met liederen van Debussy, Fauré en Schubert die eveneens een link met de zee hebben. Zijn dictie is wederom fenomenaal, waardoor ieder woord lading meekrijgt, zonder dat Neven de grotere lijn uit het oog verliest en goedkoop sentiment wordt eveneens knap vermeden. Aanrader! (HDr)

GEORGE GERSHWIN ALBUM

Johannette Zomer (sopraan), Haags Saxophone Quartet, The Gents, Béni Csillag

Channel Classics – CCS SA 33312 [2990086]

Na een Brits, Duits en Frans album besteden The Gents – die ook internationaal lovende kritieken krijgen – dit album aan de muziek van George Gershwin. Gershwin wist in de jaren twintig en dertig de kloof tussen blanke en zwarte muziek te slechten, alsmede die tussen low en high culture. Met Rhapsody in Blue zet hij de jazz in een bredere context. Met de opera Porgy and Bess brengt hij de zwarte volkscultuur onder de aandacht van het grote publiek. The Gents maken een prachtig sfeerful album met oude muziek specialist Johannette Zomer (die de juiste toon weet te raken), percussionist Michel Ponsioen en Haags Saxophone Quartet, die een verrassende interpretatie van Rhapsody geven. Het boekje geeft – ook in het Nederlands – nuttige informatie over de uitgevoerde werken. (WZ)

NOUVEAU MONDE – BAROQUE ARIAS AND SONGS

Patricia Petibon (sopraan), La Cetra, Andrea Marcon

Deutsche Grammophon – 479 0079 [2997439]

Ze is misschien wel dé Lulu van deze tijd, zoals te horen en zien op dvd-registraties van het Gran Teatro del Liceu en het Salzburg Festival, maar Patricia Petibon combineert op haar tweede album voor Deutsche Grammophon twee andere liefdes: barok en Zuid-Amerika. Nouveau Monde biedt een reis van de oude naar de nieuwe wereld, met naast aria's van Charpentier, Händel, Purcell, Rameau en De Nebra ook traditionele volksliederen uit Latijns Amerika, Engeland, Frankrijk en Spanje. Begeleid door het barokensemble La Cetra onder leiding van de zeer energieke Andrea Marcon komt het volle sopraangeluid van Petibon optimaal over het voetlicht. Een avontuurlijk album vol passie. (HDr)

IO SON FERITO

Anna Maria Wierod (sopraan), Paulina van Laarhoven (viola da gamba), La Violetta

Zefir – ZEF9630 [3011188]

Dat er een eeuwenlange traditie is van anderzans muziek opnieuw interpreteren, is bekend. La Violetta zet met deze nieuwe cd de traditie voort met prachtige uitgevoerde werken door 16e en 17e eeuwse

componisten. Centraal staat het madrigaal Io Son Ferito. Zoals de schitterende versie van Palestrina en Bassano waarin een perfecte versmelting van de stem van Wierod met de viola da gamba's ontstaat. En ook is er een eigentijdse instrumentale versie van Sherwin, gebaseerd op Palestrina, die zeer goed met de andere werken combineert. Io Son Ferito is een heel mooie cd geworden met gevoelige en levende interpretaties. (SMvE)

Opera

MICHEL PLASSON ET L'OPÉRA FRANÇAIS

Solisten, Chœur & Orchestre National du Capitole de Toulouse, Michel Plasson

EMI Classics – 636 3632 (38cd) [2985631]

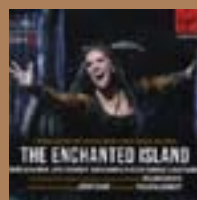
Weinig dirigenten hebben het Franse repertoire zo onder de aandacht gebracht als Michel Plasson. Vooral nadat hij in 1968 chef werd van Orchestre National du Capitole de Toulouse nam hij voor EMI vele inmiddels legendarische opera's op. Op maar liefst 38 schijven vinden we hier vijftien Franse opera's integraal terug, waarbij Gounods Roméo et Juliette zelfs tweemaal voorkomt, met Alfredo Krauss en Catherine Malfitano en Roberto Alagna en Angela Gheorghiu in de hoofdrollen. José van Dam is op beide opnames te horen, en schittert uiteraard ook in Massenet's Don Quichotte. Zeer bijzonder is de eerste complete opname van Massenet's Hérodiade, terwijl ook het lichtere werk van Offenbach goed vertegenwoordigd is. Een ware schatkist. (HDr)

VINCI – ARTASERSE

Philippe Jaroussky, Max Emanuel Cencic, Concerto Köln & Coro della Radiotelevisione Svizzera, Lugano, Diego Fasolis

Virgin Classics – 602 8692 (3cd) [3007243]

Leonardo Vinci (1696-1730) groeide tijdens zijn korte leven uit tot een van de belangrijkste Italiaanse operacomponisten, en Artaserse geldt als zijn meesterwerk. De opera over de Perzische keizer Artaxerxes werd voor het eerst in Rome in 1730 uitgevoerd. Omdat de Paus vrouwen op het toneel verboden had, worden alle rollen door mannen gezongen: naast één tenor zijn maar liefst vijf countertenoren nodig. Dirigent Diego Fasolis beschikt niet alleen over een van de beste barokorkesten van de wereld, Concerto Köln, maar ook over vijf uitstekende countertenoren, waarvan Philippe Jaroussky en Max Emanuel Cencic de bekendste zijn. Een prachtige opname, waarin de vele fraaie aria's elkaar in hoog tempo afwisselen. (HDr)

THE ENCHANTED ISLAND

Joyce DiDonato, David Daniels, Danielle de Niese, Plácido Domingo, Orchestra and Chorus of the Metropolitan Opera, William Christie

Virgin Classics – 404 2499 (2dvd) [2996478]

Regisseur Jeremy Sams kreeg een opmerkelijke vrijbrief van Met-directeur Peter Gelb: hij mocht een opera construeren uit barokaria's naar zijn keuze om zo een geheel nieuwe (pastiche)opera te maken – hetgeen overigens dagelijkse praktijk was in baroktheaters. Losjes gebaseerd op Shakespeares The Tempest en A Midsummernight's Dream creëerde hij met muziek van onder andere Händel, Vivaldi, Purcell en Rameau een betoverende voorstelling. In de hoofdrollen louter aansprekende namen als Joyce DiDonato, David Daniels en Danielle de Niese, terwijl niemand minder dan Plácido Domingo als Neptunes een kleine rol heeft. Ook op dirigent William Christie slaat zichtbaar en hoorbaar de vonk over, waardoor deze dubbel-dvd een aanrader voor alle operaliefhebbers is, óók voor wie doorgaans barokopera's zo authentiek mogelijk wil horen. (HDr)

PUCCHINI – TOSCA

Angela Gheorghiu, Jonas Kaufmann, Bryn Terfel, Orchestra & Chorus Royal Opera House Covent Garden, Antonio Pappano

EMI Classics – 404 0639 (dvd) [3009464]

Over de enscenering waren de meningen verdeeld, maar pers en publiek waren unaniem in hun bijval voor de solisten die vorig jaar hun opwachting maakten voor de belangrijkste rollen in Puccini's 'shabby little shocker' Tosca. Bryn Terfel is een gedroomde Scarpia, zoals hij tien jaar geleden ook al bij De Nederlandse Opera liet horen in een visueel spannender productie, en Angela Gheorghiu en Jonas Kaufmann overtuigen volledig als het gedoemde liefdespaar Tosca en Cavaradossi. Als bonus een onderhoudende introductie van dirigent Antonio Pappano. (HDr)

WAGNER – DAS RHEINGOLD

James Morris, Marjana Lipovšek, Heinz Zednik, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Bernard Haitink

EMI Classics – 319 7342 (2cd) [2985633]

Een kleine maand nadat de laatste noten van Götterdämmerung in Enschede klonken, begint De Nederlandse Opera op 15 november in Amsterdam met de herneming van het eerste deel van de Ring: Das Rheingold. Vanaf eind jaren tachtig nam Bernard Haitink de Ring op met het Beierse radio-orkest en hoewel die opname niet zo beroemd geworden is als die van Solti, Karajan of Böhm, realiseert Haitink een prachtige orkestklank en onder de solisten vele grote namen, waarvan Theo Adams Alberich extra vermelding verdient. (HDr)

STRAUSS – HYMNS/ARIAS

Soile Isokoski (sopraan), Helsinki Philharmonic Orchestra, Okko Kamu

Ondine – ODE12022 [3007725]

Voor het onvolprezen Ondine nam de Finse stersopraan Soile Isokoski al twee albums op met werken van Richard Strauss. De nadruk ligt nu op opera-aria's uit Ariadne auf Naxos, Der Rosenkavalier en de complete slotscène van Capriccio – opera's waarin Isokoski indruk maakte in de grote operahuizen van de wereld. Veel minder uitgevoerd zijn de Drei Hymnen, gecomponeerd in 1921, maar pas voor het eerst uitgevoerd in 1931. Strauss' keuze voor de bombastische teksten van Hölderlin werd politiek uitgelegd, maar de hymnen wijzen tevens vooruit naar de Vier laatste Lieder en verdienen het om vaker gehoord te worden, zeker door dé Strauss-sopraan van de laatste decennia. (HDr)

DRAMA QUEENS

Joyce DiDonato (mezzosopraan), Il Complesso Barocco, Alan Curtis

EMI Classics – 602 6542 [2999172]

Met haar vorige recitalalbum Diva, Divo won Joyce DiDonato een Grammy en met Drama Queens bewijst zij andermaal een van de veelzijdigste mezzos van dit moment te zijn. Samen met dirigent en barokspecialist Alan Curtis stelde zij een programma samen waarin prinsessen, koninginnen en keizerinnen de meest uiteenlopende emoties tonen. Van nobel tot verleidelijk, van uitbundig gelukkig tot wraakzuchtig, van hysterisch tot wanhopig. De muziek is al even veelzijdig, van Monteverdi en Vivaldi tot Gluck en Händel. Dankzij het bezield spel van Il Complesso Barocco en natuurlijk DiDonato klinkt het geheel toch als een eenheid. (HDr)

MOZART – DON GIOVANNI

Nicolai Ghiurov, Franz Crass, Christa Ludwig, Nicolai Gedda, Walter Berry, Mirella Freni, New Philharmonia Orchestra and Chorus, Otto Klemperer

EMI Classics – 704 4832 (4cd) [3003810]

Otto Klemperer (1885-1973) verwierf vooral faam met het grote symfonische repertoire dat hij voor EMI opnam. Opera dirigeerde hij minder, maar één van de vier Mozart-opera's die hij in 1966 opnam wordt

opnieuw onder de aandacht gebracht. Alle rollen zijn uitstekend bezet en deze heruitgave biedt een bijzondere bonus in de vorm van een vierde schijf waarop repetities, studio- en controlekamergesprekken te horen zijn. Dan blijkt opeens dat de als nors en afstandelijk te boek staande Klemperer in de studio opvallend ontspannen is. Een fascinerende blik achter de schermen van een beroemde opname. (HDr)

Eigentijds

GLASS – THE PASSION OF RAMAKRISHNA

Solisten, Pacific Chorale & Pacific Symphony, Carl St.Clair

Orange Mountain Music – OMM0080 [2999656]

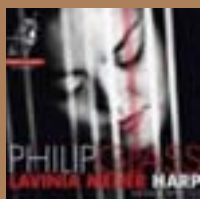
Sri Ramakrishna (1836-1886) wordt gezien als de grootste Hindu mysticus uit de negentiende eeuw. Dit indrukwekkende eerbetoon in oratoriumvorm gaat over de laatste levensdagen van Ramakrishna, wiens stem door het koor wordt gezongen. De solisten vertolken zijn naasten. Voor het eerste sinds zijn vijfde symfonie kan de liefhebber genieten van een groot werk voor koor en orkest. De cd bevat alle teksten en een korte inleiding van de componist. (WZ)

PÄRT – ADAMØS LAMENT

Latvian Radio Choir, Vox Clamantis, Riga Sinfonietta, Tõnu Kaljuste

ECM – 476 4825 [3011549]

De Arvo Pärt uitgaven op ECM zijn toonaangevende albums, omdat de Estse componist actief meewerkt. Dit album bestaat uit het imponerende koorwerk Adam's Lament en een zevental werken die voor het eerst of in een nieuwe bewerking zijn opgenomen. De opnamen worden – in het bijzijn van Pärt – door toonaangevende musici verzorgd onder leiding van Pärt-specialist Tõnu Kaljuste die de mystieke sfeer perfect aanvoelt. Heel charmant zijn de twee Lullabies voor vrouwenkoor en strijkorkest. Het boekje bevat alle teksten, achtergrond informatie en veel prachtige kleurenfoto's van de opnamen. (WZ)

GLASS – METAMORPHOSIS/THE HOURS

Lavinia Meijer (harp)

Channel Classics – CCSSA33912 [3001401]

Het klankbereik van een harp komt grotendeels overeen met de piano. Lavinia Meijer weet componist en pianist Philip Glass voorjaar 2011 aangenaam te verrassen met haar interpretaties van Metamorphosis op harp: 'That's sounds beautiful!' Glass – die nog nooit eigen werk op harp heeft gehoord – geeft haar toestemming om zijn werk voor harp te bewerken. Op deze nieuwe opname speelt Meijer een prachtige Metamorphosis. Het is haar gelukt om dichtbij het oorspronkelijke werk te blijven. In de bewerking van de muziek bij The Hours is dat een stuk moeilijker. In DWDD van 11 oktober 2012 vertelt ze over de oplossingen, die zij bij de transponeringsproblematiek heeft gevonden. Het resultaat is een sprookjesachtige sound die naar meer smaakt. Het wachten is op muziek die Glass speciaal voor Lavinia Meijer gaat componeren of dat andere componisten worden geïnspireerd om voor haar te schrijven. (WZ)